แนวปฏิบัติเพื่อรองรับการเปิดสถานะสัญญา 2 ฝั่งในสัญญาฉบับเดียวกัน (Gross Position) ข้ามวัน สำหรับนักลงทุนทั่วไป

เนื่องด้วยกระบวนการในการเปิดบัญชี รวมถึงกระบวนการขายเพื่อการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้า จะเป็นแบบผลิตภัณฑ์ในตลาดทุนที่มีความซับซ้อน (Complex Product) อยู่แล้ว และการที่นักลงทุนทั่วไปสามารถเปิดสถานะสัญญา 2 ฝั่งในสัญญาฉบับเดียวกัน (Gross Position) ข้ามวัน จึงมิได้เป็นการเพิ่มความเสี่ยงจากการ Net Position แบบในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการยกระดับการปฏิบัติงานและเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน รวมถึงเพื่อให้บริษัทสมาชิกมีมาตรฐานการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ชมรมผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าจึงกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อรองรับการเปิดสถานะสัญญา 2 ฝั่งในสัญญาฉบับเดียวกัน (Gross Position) ข้ามวัน สำหรับนักลงทุนทั่วไป เพื่อให้บริษัทสมาชิกถือปฏิบัติ ซึ่งบริษัทสมาชิกมีหน้าที่ตามข้อบังคับของตลาดสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่จะต้องปฏิบัติตามแนวปฏิบัติที่ชมรมผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากำหนด โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ข้อ 1 ในแนวปฏิบัตินี้

“ชมรม” หมายความว่า ชมรมผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

“สมาชิก” หมายความว่า บริษัทสมาชิกชมรมผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยปฏิบัติงานในฐานะตัวแทนในการซื้อหรือขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Derivatives Broker)

“Net Position” หมายความว่า การถือสถานะสุทธิฝั่งใดฝั่งหนึ่งในสัญญาฉบับเดียวกัน

“Gross Position” หมายความว่า การถือสถานะทั้งสองฝั่งในสัญญาฉบับเดียวกัน โดยไม่หักล้างภาระผูกพัน

“Net Margin” หมายความว่า การคำนวณหลักประกันแบบหักกลบสถานะความเสี่ยงของสัญญาฉบับเดียวกัน

“Gross Margin” หมายความว่า การคำนวณหลักประกันแบบนับรวมหลักประกันของทุกสัญญาโดยไม่หักกลบความเสี่ยงหากถือสัญญาฝั่งตรงข้ามกัน

ข้อ 2 กระบวนการติดต่อและให้บริการลูกค้า

2.1 บัญชีซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของนักลงทุนทั่วไปจะใช้รูปแบบ Net Position และ Net Margin เป็นค่าเริ่มต้น (Default Setting) สำหรับทั้งลูกค้าปัจจุบันและลูกค้าใหม่

2.2 ในกรณี ลูกค้าต้องการเปิดสถานะแบบ Gross Position ข้ามวัน จะต้องแจ้งความประสงค์ให้บริษัทสมาชิกพิจารณาอนุญาตเป็นรายกรณี

2.3 บริษัทสมาชิกต้องให้ความรู้แก่ลูกค้าที่แจ้งความประสงค์การเปิดสถานะสัญญาซื้อขายล่วงหน้าในแบบ Gross Position ข้ามวัน รับทราบความแตกต่างของ Net Position และ Gross Position ข้ามวัน รวมถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง (แต่ละบริษัทสามารถพิจารณาให้ความรู้แก่ลูกค้าในรูปแบบต่างๆ ได้ตามความเหมาะสม เช่น เอกสาร หรือสื่อดิจิทัลต่างๆ)

2.4 ลูกค้าต้องรับทราบและยอมรับเงื่อนไขการใช้บริการก่อนที่บริษัทสมาชิกจะเปลี่ยนแปลงการตั้งค่าบัญชีให้ (ตัวอย่างข้อความเงื่อนไขการใช้บริการ)

ข้อ 3 แนวทางการอนุญาต

3.1 บริษัทสมาชิกควรมีแนวปฏิบัติภายใน ในการพิจารณาอนุญาต เช่น ลูกค้ามีความรู้และความเข้าใจเพียงพอในผลิตภัณฑ์ รวมถึงการคำนวณหลักประกัน (Margin) ของ Gross Position และการวาง Margin แบบ Net Margin เป็นต้น

3.2 หลังจากบริษัทสมาชิกจัดให้ลูกค้าลงนามยอมรับเงื่อนไขการใช้บริการแล้ว จะต้องเก็บหลักฐานการแจ้งความประสงค์และการอนุญาตไว้เพื่อการตรวจสอบในอนาคต เช่น ลูกค้ารับทราบว่าการปิด Position ของ Gross Position จะมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการซื้อขายในแต่ละขาเพิ่มเติม รวมถึง ลูกค้ายอมรับเกี่ยวกับความเสี่ยงในการแจ้งความประสงค์ดังกล่าว เป็นต้น

3.3 บริษัทสมาชิกต้องไม่สนับสนุนให้ลูกค้าใช้การเปิดสถานะแบบ Gross Position ข้ามวัน เป็นส่วนหนึ่งของการหลบเลี่ยงการถูกเรียกหลักประกันเพิ่ม (Margin Call) หรือการถูกบังคับปิดสถานะสัญญาระหว่างวัน (Intra-day Force Close)

ข้อ 4 การกำกับดูแลและป้องกันความเสี่ยง

4.1 บริษัทสมาชิกอาจพิจารณากำหนดแนวทางเพื่อลดโอกาสที่กลไกนี้จะถูกใช้ในลักษณะที่อาจถูกใช้เป็นช่องโหว่ที่ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือเข้าใจผิดต่อราคาหรือปริมาณการซื้อขายในตลาด

แนวปฏิบัตินี้มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 16 มิถุนายน 2568 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 30 พฤษภาคม 2568

(นายนภดล นิมมานพิภักดิ์)
ประธานกรรมการ
ชมรมผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทย